

Sprawozdanie CUKROWNI KUJAWY

Tow. Akc.

w Janikowie i Pakości

za kampanję 1924/25.

W.A.

Członkowie Rady Nadzorczej:

Pan *Hrabia Poniński, Kościelec - przewodniczący.*

„ *Jaczyński, Marcinkowo.*

„ *M. Kohnert, Jaksice.*

„ *Dr. Zborowski, Berlin.*

„ *C. Strebe, Kłopot.*

„ *Szumlański, Kontno.*

„ *dyrektor D. J. Penneck, Berlin.*

„ *Korytowski, Piechcin.*

„ *Batliński, Rycerzewo.*

„ *Dr. Jagielski, Poznań.*

Zarząd:

Pan *naczelnny dyrektor G. Holland, Janikowo.*

„ *Dr. Bolesław Brodnicki, Wielka Kołuda.*

Z rokiem 1924/25 ubiegło lat pięćdziesiąt od chwili założenia towarzystwa naszego a stąd podajemy panom akcjonariuszom poniżej krótkie sprawozdanie z półwiekowego rozwoju i z czynności fabryki naszej.

Za inicjatywą ziemian kujawskich, mianowicie Zygmunta Wilkońskiego z Rąbinka i Ratha z Jacewa a pod kierownictwem dyrektora Rudolfa Reimanna z Berlina i przy pomocy bankiera Auerbacha z Poznania założono 23 lutego 1875 r. cukrownią Kujawy jako pierwsze towarzystwo akcyjne w byłym zaborze pruskim. Jako siedzibę fabryki wybrano Janikowo i to dla jego położenia nad spławnem jeziorem i nad wówczas świeżo pobudowaną koleją łączącą Poznań z Bydgoszczą i Toruniem. W pierwszej kampanji z roku 1875 przerobiono tylko 154 891 ctr. buraków. Ilość wszakże tychże zwiększała się z roku na rok i doszła przed wybuchem wojny w roku 1913/14 do sumy 2.635.740 przy przeróbce dobowej 34.000 ctr.

W ubiegłych 50-ciu latach przerobiono buraków 66.024.013 ctr.

W roku 1920 nabyliśmy cukrownią w Pakości „Union“ a w roku 1923 cukrownią tuczeńską i to przez kupno akcji tejże fabryki. Fabryki nasze są dobrze zbudowane i zaopatrzone w urządzenia i maszyny nowoczesne.

Cukrownia nasza w Janikowie ma urządzenie do bielienia cukru a nadto rafinerję, która zdoła przerobić cały cukier surowy, wytworzony we wszystkich trzech fabrykach naszych na cukier jadalny. Posiadamy także suszarnię a nadto płatkarnię do przeróbki kartofli.

Kapitał akcyjny wynosi 3.600.000 zł.

Z utworzeniem naszej fabryki rozpoczęła się dla tutejszego rolnictwa nowa, wprost błogosławiona epoka. Dobre bowiem skutki i korzystne wyniki plantacji buraczanej z wszystkimi połączonymi z nią korzyściami przyczyniły się nie tylko do rozwoju naszego towarzystwa ale i do powstania w kilku następnych latach nowych fabryk, które odegrały wielką rolę w ówczesnym cukrownictwie niemieckim a zachowały znaczenie swoje i w obecnie polskim przemyśle cukrowniczym.

Skutki strasznej wojny światowej odbiły się i na naszym towarzystwie — mamy wszakże nadzieję, że niedługo osiągniemy dawniejszy stan naszego rozkwitu.

Z okazji 50-letniego istnienia naszego towarzystwa otrzymali nasi urzędnicy i robotnicy odpowiednie upominki w pieniądzu i naturaljach.

Ci, którzy już po kilkadziesiąt lat wzgl. od założenia pełnią u nas służbę, otrzymali osobne wynagrodzenie.

Do niniejszego sprawozdania dodajemy jeszcze co następuje:

Ubiegła, 50-ta kampanja rozpoczęła się w Janikowie 20 października a skończyła się 14 grudnia, w Pakości zaś 14 października i 19 grudnia 24. Przerobiono ogółem w obu fabrykach 2.832.490 ctr. buraków co stanowi na dobę 54.300 ctr. Przeciętny sprzęt z morgi wynosił 120 ctr.

Z buraków i cukru surowego wytworzono:

białego cukru i rafinady	373.116 ctr.
surowego cukru I rzutu o 88%	158.651 „
„ „ II „ o 75%	20.310 „
melasu	84.487 „
suszonych wytlóków	42.652 „

Wydajność cukru wynosiła 15,10% wobec 15,03% i 16,50% z dwóch lat ubiegłych.

Z dostarczonego nam z innych cukrowni cukru surowego wyprodukowano 98,50% rendementu.

W płatkarni przerobiliśmy 20.980 ctr. kartofli.

Sprzedaż cukru i finansowanie tegoż skuteczniał jak i w zeszłym roku Związek zachodnio-polskiego przemysłu cukrowniczego względnie Bank Cukrownictwa przy pomocy zagranicznych pożyczek. 026 648

K. 1953/68

Na przyszłą kampanję zasiano dla naszej cukrowni ca 26.500 mórg buraków.
Powietrze było dla rozwoju buraka korzystne i przypuszczać można, że plon w tym roku będzie lepszy aniżeli w roku zeszłym.

Z powodu nieszczęśliwego wypadku zmarł nagle w dniu 5 lipca rb. nasz dyrektor techniczny pan Stempkowski. Nad stratą tego zacnego współpracownika naszego bole-
jemy szczerze i zawsze wdzięczną zachowamy o nim pamięć.

Stan finansowy naszego towarzystwa wyjaśnia poniżej podany bilans.

Rachunek zysków i strat wykazuje czystego zysku łącznie z pozostałością z ze-
szłego roku **zł 401.437.75.**

ZARZĄD:

G. Holland. Dr. B. Brodnicki.

Zwyczajnemu walnemu zebraniu proponujemy podział zysku jak następuje:

5% od zł 401.437,75 na ustawowy fundusz rezerwowy	zł 20.072, -
5% dywidendy od kapitału akc. 3.600.000, -	„ 180.000, -
3% superdywidendy	„ 108.000, -
na fundusz dla urzędników i robotników	„ 35.000, -
Tantjemy i gratyfikacje według statutu i umów dla rady nadzorczej i zarządu	„ 46.180, -
na cele dobroczynne	„ 10.000, -
pozostaje na nowy rachunek	„ 2.185,75
	<u>Razem: zł 401.437,75</u>

Zwyczajne walne zebranie wyznaczono na dzień 7 listopada 1925 r. o godzinie 12-tej w połu-
dnie w Inowrocławiu w hotelu Bast'a.

RADA NADZORCZA:

(—) *A. Poniński*
przewodniczący

Stan czynny.

BILANZ po dzień 30. czerwca 1925 r.

Stan bierny.

Fabryka w Janikowie.			U R-ku kapitału akcyjnego		
Do R-ku maszyn i inwentarza	686.690 53		U R-ku funduszu rezerwowego		3.600.000 —
„ „ budynków	646.916 66		„ „ podatku od talonów		300.000 —
„ „ gruntu	50.745 86		„ „ podatku od obrotu		86.083 36
„ „ żeglugi	1 —		„ „ podatku od kap. i rent		115.994 43
„ „ kolei	27.917 82		„ „ weksli		20.451 44
„ „ kolejki polnej	17.586 85		„ „ dywidendy		2.782.932 —
„ „ pieca wapiennego	4.892 92		„ „ funduszu im. Reimanna		16.082 64
„ „ stacji elektrycznej	116.936 78		„ „ funduszu dla urzęd. i rob.		100.000 —
„ „ laboratorium	2.502 63		„ „ przezorności		100.000 —
„ „ suszarni	123.384 93		„ „ oszczędności		15.977 05
„ „ straży pożarnej	11.867 04		„ „ dobroczynności		128.040 92
„ „ inwentarza biurowego	3.266 17		„ „ zobowiązań		39.530 —
„ „ narzędzi	127 62		„ „ zysków i strat Zysk	398.562 58	849.747 —
„ „ inwentarza gosp.rolnego	11.721 50		„ „ + reszty z 1. 7. 24.	2.875 17	401.437 75
„ „ zaprzęgu	54.632 31				
„ „ kaucji	219 50				
„ „ efektów	348.073 50	2.107.483 62			
Filja w Pakości.					
Do R-ku maszyn, inwent. i pieca wapiennego	42.048 —				
„ „ budynków	19.494 32				
„ „ gruntu	6.921 94				
„ „ kolei	2.587 26				
„ „ żeglugi	1.078 —				
„ „ stacji elektrycznej	1.078 —				
„ „ stacji czyszczenia wody	215 60				
„ „ suszarni	6.467 92				
„ „ kolejki polnej	215 59				
„ „ gruntu Dworcowa 2.	2.076 58				
„ „ gruntu Dworcowa 49.	1.245 95				
„ „ laboratorium	1.816 30				
„ „ kolei Pakość-Tuczno	70.573 —				
„ „ zaprzęgu	5.912 65				
„ „ inwentarza gosp.rolnego	3.700 96				
„ „ udziałów	1 —				
„ „ kaucji	310 —				
„ „ efektów	217.812 50	383 555 57			
„ „ akcji cukrowni Tuczno		947.000 —			
„ „ kasy		18.208 48			
„ „ zapasy w materiałach etc.		1.040.929 60			
„ „ różni dłużnicy		4.059.099 32			
		Zł 8.556.276 59			Zł 8.556.276 59

Straty Rachunek zysków i strat po dzień 30. czerwca 1925 r. Zyski

Do R-ku amortyzacji	169.371 88	U Reszta z d. 1. 7. 24.	2.875 17
„ „ fabrykacji	12.604.073 34	„ R-ku fabrykacji	13.172.007 80
„ „ zysk	401.437 75		
	Zł 13.174.882 97		Zł 13.174.882 97

CUKROWNIA KUJAWY Tow. Akc.

ZUCKERFABRIK KUJAVIEN

Sprawdzono:

RADA NADZORCZA:

ZARZĄD:

(—) A. Poniński
przewodniczący.

(—) G. Holland

(—) Brodnicki.

Bilans powyższy oraz rachunek zysków i strat zbadalem i stwierdzilem zgodność tychże z prawidłowo prowadzoną księgowością towarzystwa.

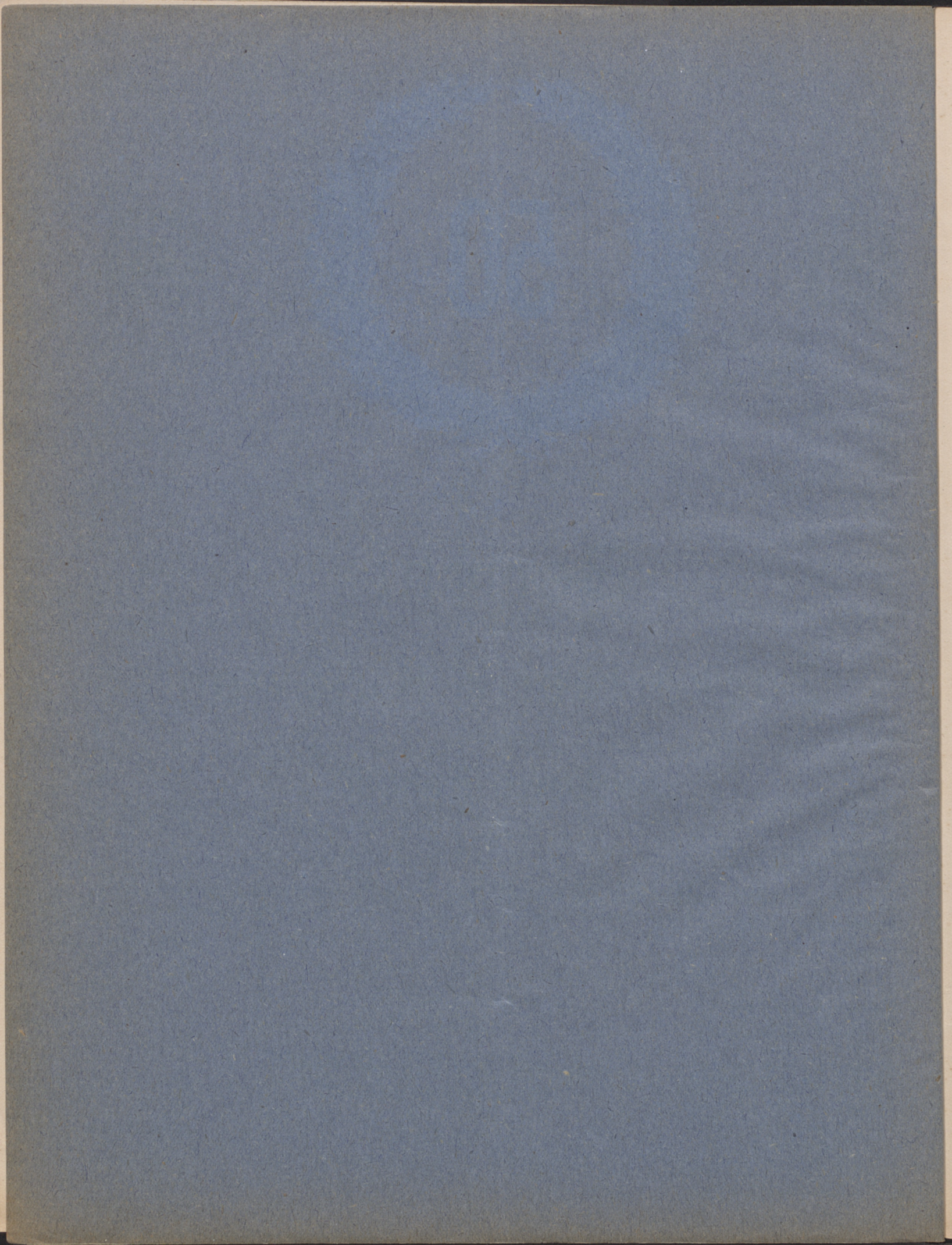
Janikowo, d. 28. sierpnia 1925 r.

(—) Kruszewski
zaprzysiężony Rewizor Ksiąg Sądów
w Obwodzie Sądu Okręg. w Poznaniu
Poznań — Chełmońskiego 21.

Bericht
der
Zuckerfabrik Kujavien
in
Janikowo-Pakość
für das
Geschäftsjahr 1924/25.

Mitglieder des Aufsichtsrats:

Herr Graf v. Poniński, Kościelec - Vorsitzender.

- „ v. Jaczyński, Marcinkowo.
- „ Oekonomierat M. Kohnert, Jaksice.
- „ Dr. Zborowski, Berlin.
- „ C. Strebe, Kłopot.
- „ v. Szumlański, Kontno.
- „ Direktor D. J. Penneck, Berlin.
- „ v. Korytowski, Piechcin.
- „ Batliński, Rycerzewo.
- „ Dr. Jagielski, Poznań.

Vorstand:

Herr Generaldirektor G. Holland, Janikowo.

„ Dr. v. Brodnicki, Wielka Koluda.

Das abgelaufene Geschäftsjahr war das 50. seit Bestehen unserer Gesellschaft und deswegen gestatten wir uns unseren Herren Aktionären einen Rückblick auf die Entwicklung unseres Unternehmens in diesem Halbjahrhundert zu geben.

Auf Anregung kujawischer Landwirte insbesondere der Herren Sigmund v. Wilkoński, Rąbinek und Rath, Jacewo, unter Führung des Zuckerfabrikanten Herrn R. Reimann, Berlin und des Herrn Auerbach, Posen wurde am 23. Februar 1875 die Zuckerfabrik Kujavien als erste Aktienzuckerfabrik im ehem. preuss. Teilgebiet Posen gegründet. Als Standort wurde das am See und an der neuen Bahn Posen—Bromberg bzw. Thorn gelegene damalige Amsee jetzt Janikowo, gewählt. In der ersten Kampagne 1875 wurden 154.891 Ctr. Rüben verarbeitet, die Rübenmenge steigerte sich von Jahr zu Jahr und hatte 1913/14 vor Ausbruch des Weltkrieges mit 2.635,740 Ctr. bei einer täglichen Verarbeitung von 34.000 Ctr. seinen Höchststand erreicht.

In den 50 Jahren wurden verarbeitet 66.024.013 Ctr. Rüben.

Im Jahre 1920 haben wir unsere Nachbarfabrik Zuckerfabrik „Union“ Pakość hinzu erworben, 1923 die Zuckerfabrik Tuczno durch Erwerb der Aktien dieser Gesellschaft. Unsere Fabriken sind modern und gut ausgebaut, die Stammfabrik Janikowo besitzt u. a. Weisszuckeranlagen und eine Raffinerie, die allen in den 3 Fabriken anfallenden Rohzucker auf Konsumzucker verarbeiten kann. Auch besitzen die Fabriken Trocknungsanlagen, darunter eine Kartoffelflockenfabrik.

Das Aktienkapital beträgt 3.600.000.— Zł. Mit der Gründung unserer Fabrik trat für die hiesige Landwirtschaft eine neue segensreiche Epoche an. Die guten Erfolge und die günstigen Resultate des Rübenbaues mit seinen direkten und indirekten Vorteilen förderte nicht nur die Entwicklung unserer Gesellschaft, sondern es entstanden in einer kurzen Reihe von Jahren hier weitere Zuckerfabriken, die von grosser Bedeutung für die s. Zt. deutsche Zuckerindustrie wurden und die es besonders auch für die heutige polnische Zuckerindustrie geblieben sind. Von den Folgen des fürchterlichen Weltkrieges ist auch unsere Gesellschaft nicht verschont geblieben, wir hoffen aber zuversichtlich, dass wir uns bald wieder zur früheren Blüte entwickeln werden.

Anlässlich des 50-jährigen Bestehens unserer Gesellschaft erhielten die Beamten und Arbeiter angemessene Geschenke in Form von Geld und Naturalien.

Diejenigen, welche schon seit Jahrzehnten bzw. seit Gründung in unseren Diensten stehen, wurden besonders bedacht.

Zum vorliegenden Geschäftsabschluss bemerken wir folgendes: Unsere 50. Kampagne begann in Janikowo am 20. Oktober und endigte am 14. Dezember, in Pakość am 14. Oktober und endigte am 19. Dezember.

Verarbeitet wurden 2.832.490 Ctr. Rüben. Die Tagesleistung betrug 54.300 Ctr., die Ernte pro Morgen 120 Ctr.

Hergestellt wurden aus Rüben und Rohzucker:

Weisszucker und Raffinade	373.116 Ctr.
Rohzucker I. Produkt 88° Rdt.	158.651 „
„ II. „ 75° „	20.310 „
Melasse	84.487 „
Trockenschnitzel	42.652 „

Die Zuckerausbeute aus Rüben beträgt 15,10% gegen 15,03 und 16,50% in den beiden Vorjahren. Aus fremden Rohzucker wurden 98,50% des Rendementszuckers gewonnen.

In der Kartoffelflockenanlage wurden 20,280 Ctr. Kartoffel auf Flocken verarbeitet.

Die Bewirtschaftung des Zuckers lag wiederum dem Verband der Westpolnischen Zuckerindustrie bzw. der Bank Cukrownictwa ob. Auch musste wiederum mit Auslandskrediten gearbeitet werden.

Für die kommende Kampagne sind ca. 26.500 Morgen Rüben für uns angebaut. Die Witterung war für die Entwicklung der Rüben günstig, es besteht daher Aussicht auf eine bessere Ernte als im letzten Jahr.

Infolge eines Unfalles verschied am 5. Juli d. Js. plötzlich unser technische Direktor Herr Stempkowski. Wir bedauern den Verlust dieses von uns sehr hochgeschätzten Mitarbeiters sehr und werden seiner stets in Ehren gedenken.

Über den Statuts der Gesellschaft gibt nachstehende Bilanz Aufschluss.

Nach der Gewinn- und Verlustrechnung ergibt sich für das Geschäftsjahr ein Reingewinn von **Zł 401.437.75**, einschliesslich dem Vortrage aus dem Vorjahr.

DER VORSTAND :

G. Holland. Dr. B. v. Brodnicki.

Die Verteilung des Reingewinns soll der ordentlichen Generalversammlung wie folgt vorgeschlagen werden :

5 ³ / ₀ v. Zł 401.437.75 für den gesetzl. Reservefonds	Zł 20.072,—
5% Dividende vom Aktienkapital Zł 3.600.000,—	„ 180.000,—
3% Superdividende	„ 108.000,—
Beamten- und Arbeiter - Fonds	„ 35.000,—
Satzungs- und vertragsgemässe Tantieme und Gratifikationen für den Aufsichtsrat und Vorstand	„ 46.180,—
Wohltätigkeitsfonds	„ 10.000,—
Verbleiben für neue Rechnung	„ 2.185,75
	<u>Zusammen : Zł 401.437,75</u>

Die ordentliche Generalversammlung wird am 7. November 1925, 12 Uhr mittags, in Inowroclaw, Hotel Bast, einberufen.

DER AUFSICHTSRAT.

(—) *A. Graf Poniński*
Vorsitzender.

Aktiva

BILANZ per 30. Juni 1925.

Passiva

Aktiva		Passiva	
Fabrik in Janikowo.			
An Maschinen und Inventar Konto	686.690 53	Per Aktien-Kapital Konto . . .	3.600.000 —
„ Gebäude Konto	646.916 66	„ Reserve-Fonds Konto . . .	300.000 —
„ Grundstück Konto	50.745 86	„ Talonsteuer Konto	86.083 36
„ Schiffahrts Konto	1 —	„ Gew.-Umsatzst.-Schuld-Kto	115.994 43
„ Eisenbahn Konto	27.917 82	„ Kapital- u. Rentensteuer K-to	20.451 44
„ Feldbahn Konto	17.586 85	„ Wechsel Konto	2.782.932 —
„ Kalkofen Konto	4.892 92	„ Dividenden Konto	16.082 64
„ Elektrische Anlage Konto . .	116.936 78	„ Dr. Reimann Fonds Konto .	100.000 —
„ Laboratorium Konto	2.502 63	„ Beamten- u. Arb. Fonds K-to	100.000 —
„ Trocknungs-Anlage Konto . .	123.384 93	„ Beamten-Fürsorge Konto .	15.977 05
„ Feuerwehr Konto	11.867 04	„ Beamten Sparkonto	128.040 92
„ Büro-Inventar Konto	3.266 17	„ Wohlfahrts Konto	39.530 —
„ Werkzeug Konto	127 62	„ Konto für Verpflichtungen .	849.747 —
„ Landwirtsch.-Inventar Konto .	11.721 50	„ Gewinn- und Verlust Konto	
„ Gespann Konto	54.632 31	Gewinn	398.562 58
„ Kautions Konto	219 50	+ Rest v. 1. 7. 24	2.875 17
„ Effekten Konto	348.073 50		401.437 75
	2.107.483 62		
Filiale in Pakość.			
An Masch., Inventar u. Kalkofen-			
Anlage Konto	42.048 —		
„ Gebäude Konto	19.494 32		
„ Grundstück Konto	6.921 94		
„ Eisenbahn Konto	2.587 26		
„ Schiffahrts Konto	1.078 —		
„ Elektrische Anlage Konto . .	1.078 —		
„ Wasserreinigungs-Anl. Konto	215 60		
„ Trocknungs-Anlage Konto . .	6.467 92		
„ Feldbahn Konto	215 59		
„ Grundstück Kto Bahnhofstr. № 2	2.076 58		
„ „ „ „ „ 49	1.245 95		
„ Laboratorium Konto	1.816 30		
„ Eisenbahn Pakość-Tuczno K-to	70.573 —		
„ Gespann Konto	5.912 65		
„ Landwirtsch.-Inventar Konto .	3.700 96		
„ Geschäfts-Anteile Konto . .	1 —		
„ Kautions Konto	310 —		
„ Effekten Konto	217.812 50		
	383 555 57		
„ Aktien-Zuckerf. Tuczno Konto			947.000 —
„ Kassa Konto			18.208 48
„ Bestände lt. Inventur			1.040.929 60
„ Verschiedene Schuldner . . .			4.059.099 32
	Zł 8.556.276 59		Zł 8.556.276 59

Verlust Gewinn- und Verlust-Rechnung per 30. Juni 1925. Gewinn

An Amortisations Konto	169.371 88	Per Rest v. 1. 7. 1924	2.875 17
„ Fabrikations Konto	12.604.073 34	„ Fabrikations Konto	13.172.007 80
„ Gewinn	401.437 75		
	Zł 13.174.882 97		Zł 13.174.882 97

CUKROWNIA KUJAWY Tow. Akc.

Zuckerfabrik Kujavien

Geprüft:

DER AUFSICHTSRAT:

(—) A. Poniński,
Vorsitzender.

VORSTAND:

(—) G. Holland.

(—) Brodnicki.

Vorstehende Bilanz habe ich geprüft und mit den ordnungsmässig geführten Büchern der Gesellschaft übereinstimmend gefunden.

Janikowo, den 28. August 1925.

(—) Kruszewski,
Beeidigter Bücherrevisor
Poznań.

6
3
4
4
5
2
5

Biblioteka Główna UMK

300050569242

15-